

kun at vi har ønsket Forslaget fremsat som Forslag til en særlig Lov. Jeg kan ikke mene, at der ligger nogen Skam i, at et saadant Forslag fremkommer umiddelbart foran et Valg, naar Forslaget i sig selv er berettiget. At man muligvis kunde misforstaa det paa den ene eller den anden Maade, bør ikke være nogen Grund til at tilbageholde en Foranstaltning, som man i og for sig mener er forsvarlig og rigtig. Men det, jeg har bebrejdet og fremdeles bebrejder den højtærede Konseilspræsident, er det, at skønt Husmandsforeningernes Begæring om Driftsloaen blev tilstillet ham med Skrivelse af 17. Februar, har vi ventet indtil denne Dag paa at faa et Forslag frem paa Tingets Bord, saaledes at Rigsdagen kun har knapt to Dage til at behandle det i. Men til Forslagets Indhold i sig selv har vi taget Standpunkt, og derfor kan vi ikke betragte det som nogen Skam, hverken at det er fremsat, eller at det gennemføres.

Jeg skal saa vende mig til den højtærede Konseilspræsidents Fremstilling. Det glæder mig naturligvis i høj Grad, naar den højtærede Konseilspræsident tillægger Ytringer af Venstre, særlig af mig, saa overordentlig stor Betydning, at de kan virke bestemmende for hans Handlinger. Det kan jeg selvfølgelig aldrig have noget at indvende imod. Men jeg maa dog sige, at den højtærede Konseilspræsident maaske skød den beskedne Udtalelse, jeg fremkom med, og som jeg straks skal referere, noget for stærkt frem i Forgrunden. Sagen har haft det mærkelige Forløb, at der har foreligget et fuldt udarbejdet Forslag, som blev oplæst for os i Finansudvalget den 14. ds., altsaa dog for nogle Dage siden, saaledes at hvis Forslaget var blevet fremsat den eller den følgende Dag, vilde vi ikke have staaet saa yderlig vanskeligt med Hensyn til Muligheden for en nogenlunde grundig og saglig Drøftelse deraf, som vi nu gør. Dette Forslag omhandlede Driftsloaen til Husmænd, og vi kunde ikke i Finansudvalget af de Udtalelser, der faldt fra den højtærede Konseilspræsident, eller af det lille Ordskifte mellem ham og hans Partifæller og den højtærede Landbrugsminister, som vistnok vil være i Finansudvalgets Medlemmers Erindring, faa andet Indtryk, end at Forslaget, saa snart Kongens Tilladelse til at fremsætte det kunde opnaas, vilde blive forelagt. Vi ventede altsaa at se det paa Tingets Bord den følgende Dag og havde intet at indvende imod, at et saadant Forslag fremlagdes, da Tinget vilde faa

fuld Adgang til at behandle det paa almindelig konstitutionel Maade dog gennem nogle Dage. Men det var, gentager jeg, et Forslag om Driftsloaen til Husmænd, og der var intet deri om Laan til mindre handlende og Haandværkere. Kravet herom fremkom fra konservativ Side i Udvalget og vandt Tilslutning i Princippet hos alle. Men den højtærede Konseilspræsident udtalte sig meget mistrøstigt om Mulighederne for ham for at faa et Forslag formet med Hensyn til denne Del af Sagen. Med Hensyn til Husmændene var Forslaget altsaa fuldt udformet allerede den 14., men til at faa Forslaget angaaende mindre handlende og Haandværkere udformet mente han ikke, Tiden vilde strække til, saaledes at et saadant Forslag vel maatte frem, men maatte vente til næste Rigsdag. Derom opstod der saa en Forhandling i Udvalget, og denne Forhandling drejede sig om, hvorvidt det var rigtigt, at det fuldt udarbejdede Husmandsforslag skulde vente efter det andet eller ikke. Med Hensyn til dette udtalte man sig ret kraftigt baade fra socialdemokratisk og fra radikal Side for, at det ikke var rigtigt, at det skulde vente; nu var det forelagt, og nu maatte man se at faa det frem, og....

Første Viceformand (K. M. Klausen):

Det forekommer mig, at det ærede Medlem kommer alt for dybt ind paa de Forhandlinger, som er foregaaet i Udvalget.

N. Neergaard: Ja, jeg vilde heller ikke have gjort det, hvis ikke den højtærede Konseilspræsident var kommet ind derpaa, men hans Udtalelser nøder mig til at stille Sagen i den Belysning, som jeg mener er den rette. Det var om det Spørgsmaal, hvorvidt det fuldt udarbejdede Husmandsforslag skulde frem som særligt Lovforslag, eller det skulde vente til den nye Rigsdag, indtil det var lykkedes at faa udarbejdet et Forslag angaaende Haandværkere og mindre handlende, Forhandlingerne drejede sig, og det var i Forbindelse dermed, jeg sagde følgende, som jeg her skal gengive ganske ordret — deri tror jeg egentlig hele mit Bidrag til Forhandlingen paa dette Stadium indskrænkede sig. Jeg sagde: Ogsaa jeg mener, at da Forslaget er udarbejdet, er det rigtigst, det kommer frem, thi det har saglig Betydning, særlig for Husmændene, at dette Forslag bliver til Lov, inden vi skilles, fordi det kan have Indflydelse paa Ordningen af Foraarsarbejdet. Der kan